

25.5.2016

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Lausuntopyyntö 23.3.2016 YM003:00/2016

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA LAIKSI ASUINRAKENNUSTEN JA ASUNTOJEN KORJAUSAVUSTUKSISTA

Ympäristöministeriö on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä lausuntoa esityksestä laiksi asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista.

Sosiaali- ja terveysministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto.

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto

Lakiesityksessä esitetään säädettäväksi laki asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista. Avustuksilla parannettaisiin iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia kotona asumiseen sekä edistettäisiin asuinrakennuskannan esteettömyyttä. Nämä tavoitteet ovat myös sosiaali- ja terveysministeriön näkökulmasta kannatettavia ja tämän osalta lakiesitys on valmisteltu ja perusteltu hyvin.

Avustusten piiristä kuitenkin poistettaisiin sellaisia avustuksia, jotka ehdotuksen mukaan eivät olisi enää ajankohtaisia tai tarkoituksenmukaisia. Näihin sisältyvät myös terveyshaitta-avustukset.

Ehdotus on laadittu ympäristöministeriön ja ARAn yhteistyönä. Ehdotuksessa ei tule riittävästi esiin avustusten tarpeessa olevien näkökulma. Perustelut avustusmuotojen poistamiseksi ovat kevyet, niistä puuttuu arviointi vaikutuksista avustuksen tarpeessa olevien tilanteeseen ja pohdinta siitä, miten he pääsevät tilanteessaan eteenpäin, jos avustus poistetaan.

Sosiaali- ja terveysministeriö vastustaa terveyshaitta-avustuksen poistamista. Ehdotuksessa lainmuutosta on perusteltu muun muassa sillä, että järjestelmän vaikuttavuus on ollut vähäinen ja avustusjärjestelmä on ollut hankala. Järjestelmän vaikuttavuuteen on kuitenkin vaikuttanut muun muassa se, että ARA ei ole myöntänyt avustuksia. Sosiaali- ja terveysministeriön saamien tietojen mukaan avustusten myöntämiskynnys on koettu kohtuuttoman tiukaksi, eikä viime vuosina ARA ole myöntänyt avustuksia lainkaan. Järjestelmään liittyvät vaikeudet eivät voi olla syynä sille, että avun tarpeessa olevat jätetään täysin avustusten ulkopuolelle. Järjestelmää pitää kehittää nykyistä toimivammaksi.

Ehdotuksen seurauksena rakennuksessa olevan terveyshaitan vuoksi taloudelliseen umpikujaan joutuneet taloudet eivät saa tilanteeseensa mistään apua. Sosiaali- ja terveysministeriöön tulleissa viesteissä rakennusten terveyshaittakysymykset ovat johtaneet hyvin epätoivoisiin tilanteisiin. Avustukset ovat tällais-

sa epätoivoissa tilanteissa viimeinen oljenkorsi päästä tilanteesta eteenpäin. Esitys johtaisi siihen, että nämä taloudet eivät pääse umpikujasta eteenpäin.

Tyypillinen tilanne umpikujaan joutuneesta taloudesta on omakotitalon hankkinut pienituloisen perhe, jonka talossa todetaan myöhemmin merkittävä kosteus- ja homevaurio. Asuntokaupan yhteydessä tehdyissä selvityksissä ei vauriota ole välttämättä todettu. Perheen varat ovat kiinni vaurioituneessa ja siten arvottomassa rakennuksessa. Perhe ei saa pankista uutta lainaa korjauksen tekemiseksi, koska tulotaso ei sitä mahdollista. Tällaisissa tilanteissa avustus on hyvin merkittävä apu. Jos toinenkin vanhemmista käy töissä ja perheen tulotaso ylittää avustuskynnyksen, on perhe jäänyt myös avustuksen ulkopuolelle, vaikka kaikki tulot menevät elämiseen ja asuntolainan lyhennykseen.

Sosiaali- ja terveysministeriö ehdottaa, että ympäristöministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö valmistelevat yhdessä kyseiseen lakiin järjestelmän, joka estäisi edellä mainitun väliinpuotoamisen ja joka toimisi nykyistä sujuvammin. Järjestelmän piiriin tulisi päästä myös ne, joiden tulotaso ylittää avustusrajan, mutta jotka syystä tai toisesta ovat joutuneet ilman omaa syytään rakennuksessa olevan terveyshaitan vuoksi taloudelliseen umpikujaan. Kosteus- ja homevaurion korjaus voi aiheuttaa hyvin merkittävän äkillisen lisäkustannuksen myös parempituloiselle kotitaloudelle.

Sosiaali- ja terveysministeriö toivoo tässä asiassa yhteistyötä ympäristöministeriön kanssa. Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole lakiehdotuksesta muuta huomautettavaa.

Kansliapäällikkö

Päivi Sillanaukee

Neuvotteleva virkamies

Vesa Pekkola

TIEDOKSI

Perhe- ja peruspalveluministeri, Juha Rehula
Erityisavustaja, Eeva Salmenpohja
Erityisavustaja, Hanna-Maija Kause
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Suomen Kuntaliitto

